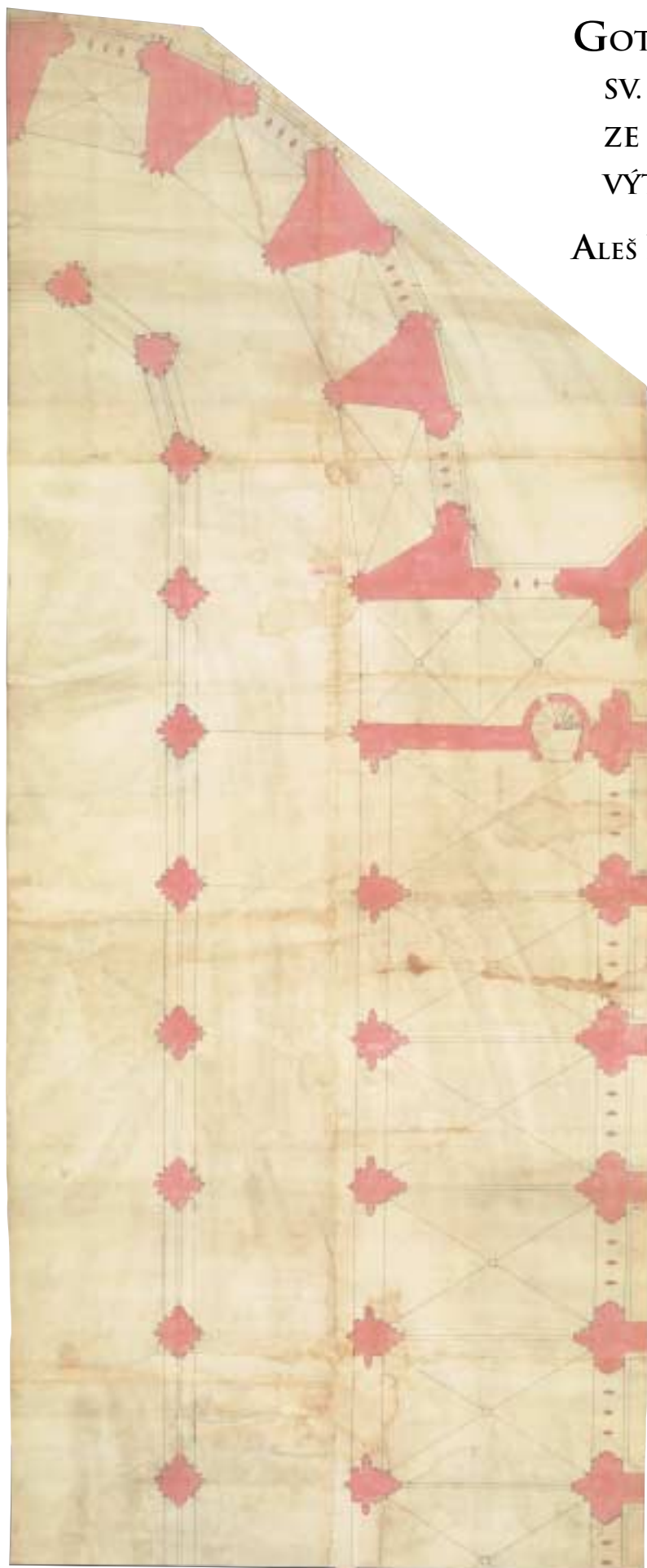

GOTICKÝ PLÁN CHRÁMU SV. BARBORY V KUTNÉ HOŘE ZE SBÍRKY VÍDEŇSKÉ AKADEMIE VÝTVARNÝCH UMĚNÍ (Č. 16 841)

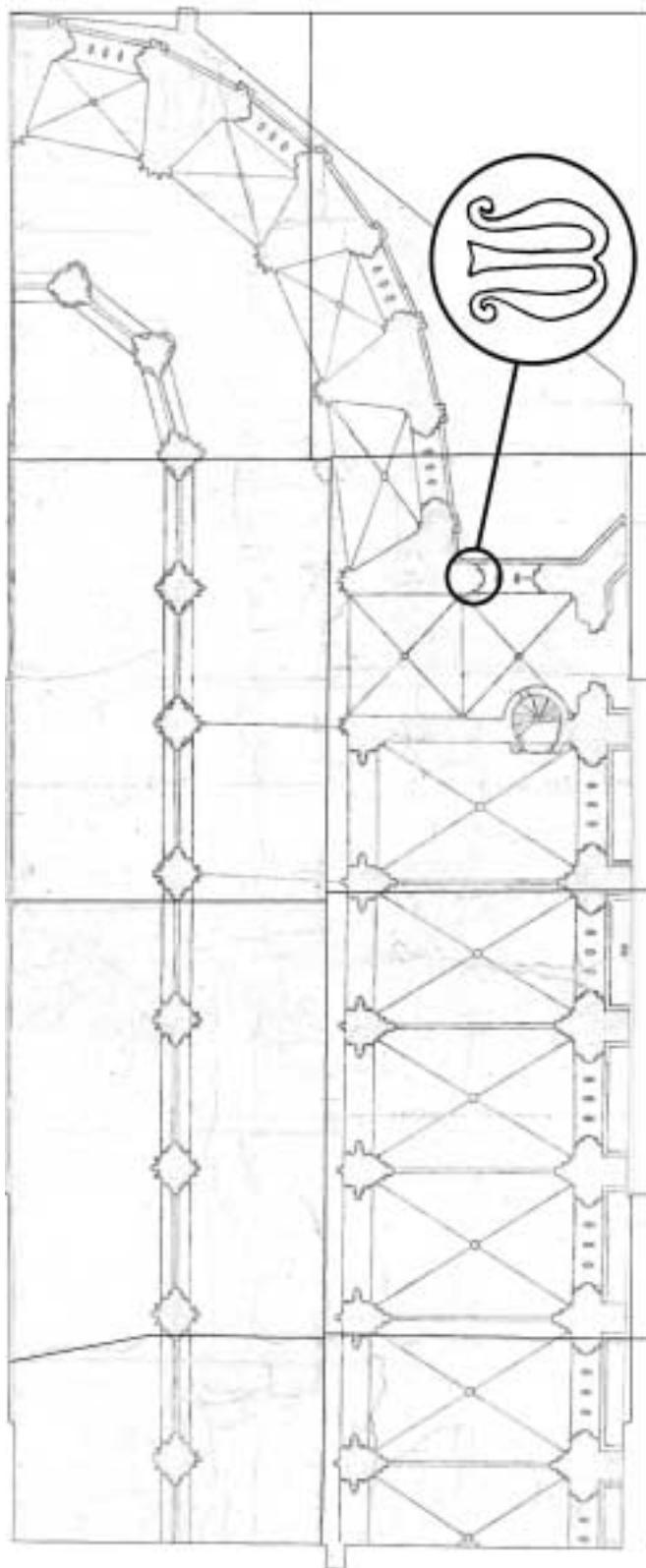
ALEŠ POSPÍŠIL

V Akademii výtvarných umění ve Vídni, v rozsáhlé sbírce gotických architektonických plánů a kreseb, je uložen zlomek plánu původně většího formátu, na kterém je část půdorysu chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře. Do Vídně, původně do hutě sv. Štěpána, se tento plán dostal asi v prvním desetiletí 15. století s místy katedrální hutě sv. Víta z Prahy společně s plány svatovítské katedrály.¹⁾ Svatobarborský plán poprvé určil H. Tietze v roce 1931.²⁾ Do studie o plánech parléřovské huti jej zařadil O. Kletzl,³⁾ reprodukován byl poprvé v katalogu Vídeňské sbírky gotických plánů, který sestavil H. Koepf,⁴⁾ kde byl i stručně popsán. V Čechách se o plánu zmínil pouze V. Kotrba v textu katalogu České umění gotické 1350–1420.⁵⁾ Od té doby však nikdo jiný z badatelů s tímto plánem nepracoval.⁶⁾ Přitom každá původní historická dokumentace představuje jedinečný zdroj informací a pramen poznání o podobě stavby, v našem případě stavby, o jejichž počátcích máme tak nejasné informace. Plán byl studován v souvislosti s probíhající generální opravou chrámu sv. Barbory a je možné jej průběžně konfrontovat se stavebněhistorickým průzkumem.⁷⁾ Cílem tohoto článku je seznámit odbornou veřejnost s cenným plánem a upozornit na několik skutečností vyplývajících z jeho srovnání s dosavadními výsledky stavebněhistorického průzkumu. Ke konečnému zhodnocení plánu dojde až po skončení terénního průzkumu, kdy bude k dispozici kompletní dokumentace stavby a vytvořena i jasnější představa o jejím architektonickém vývoji.

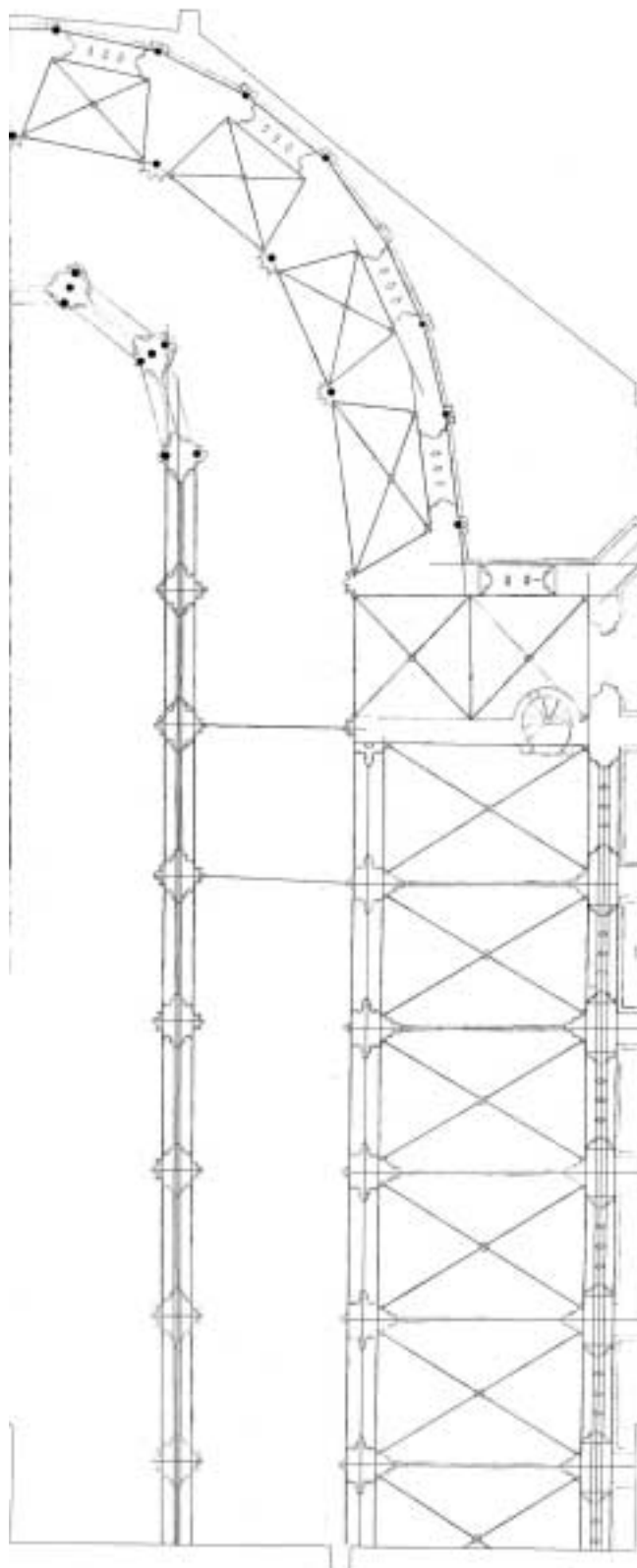
Plán je uložen ve Vídni (Akademie der bildenden Künste, Kupferstichkabinett) pod č. 16 841^r, je obdélníkového formátu o rozměrech 1950 × 800 mm. Na třech stranách, z hlediska stavby na východní, jižní a západní straně je dodatečně oříznut – rozměry plánu byly tedy původně větší. Velký formát je sklážen z osmi ar-

Obr. 1: Kutná Hora, chrám sv. Barbory. Půdorysný plán je uložený v Akademii výtvarných umění ve Vídni pod č. 16 841^r. Rozměry plánu jsou 1950 × 800 mm; původní rozměry byly větší, neboť na třech stranách došlo později k oříznutí. Rys je proveden různobarevnou tuší, červená barva je pozdější.

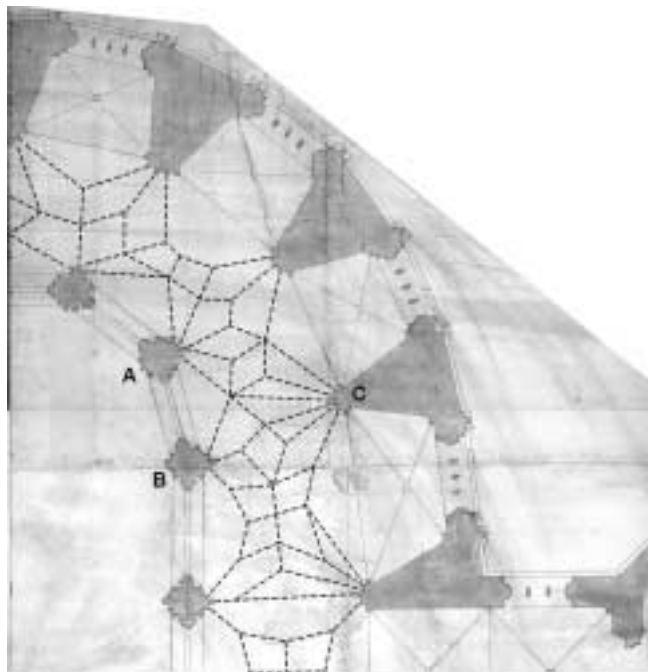
Obr. 2: Kutná Hora, chrám sv. Barbory. Schéma sestavení velkého formátu plánu slepením z osmi archů papíru o rozměrech cca 600 × 450 mm (zakreslil A. Pospíšil, 2005). Jeden list obsahuje vodoznak ve tvaru majuskulního „M“ (převzat z katalogu H. Koepfa).

chů papíru o rozměrech cca 600 × 450 mm, jeden z archů obsahuje vodoznak ve tvaru majuskulního „M“ (obr. 2). Finální rys je proveden různobarevnou tuší a části v řezu dodatečně vybarveny červenou barvou.⁸¹ Pod rysem na ploše papíru lze identifikovat pomocnou konstrukci, kterou au-

Obr. 3: Kutná Hora, chrám sv. Barbory. Znárodnění autorské podkresby pod rysem. Linky vznikly vytlačem do plochy papíru kovovým předmětem se zakulacenou hranou, body představují vpichy špičkou ostrého předmětu. Zachycena je i změna při projektování, na severním konci přičky se šnekovým schodištěm se v ose mezilodní arkády nachází oblá přístora.

tor použil pro předznačení půdorysu. Ve východní partii (pilíře závěru chóru a ochozové kaple) jsou patrné vpichy špičkou ostrého předmětu vedené do strategických bodů, tedy do pomyslných hran zalomení pilířů chóru, ochozu a pláště kaple. Základní tvar těchto partií je vymezen linkami

Obr. 4: Kutná Hora, chrám sv. Barbory. Zakreslení stávajícího sítového schématu kleneb ochozu do vídeňského plánu. Označené části písmeny A, B, C mají svou charakteristickou podobou zásadní vliv na rekonstrukci kleneb. Předpokládám, že toto, nebo podobné sítové schéma obsahoval starší, neznámý plán, ze kterého autor vídeňského rysu ve východní partii chrámu vycházel (zakreslil A. Pospíšil, 2005).

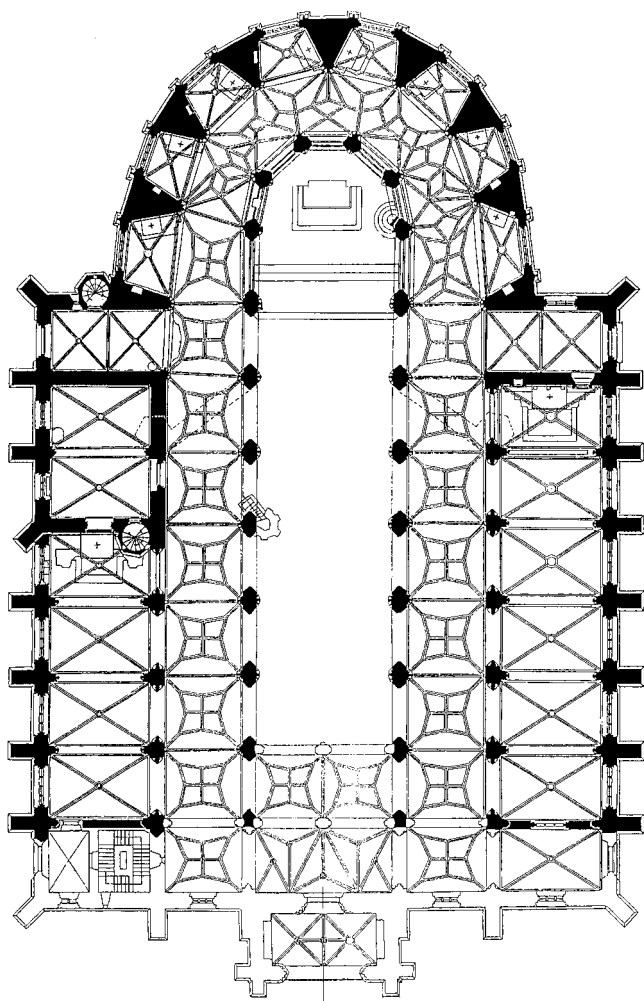
vytlačení do plochy papíru.⁹⁾ Počínaje třetím pilířem chóru a východní partii vnější boční lodi se tato „předkresba“ linkami nachází pod většinou finálního rysu (obr. 3). Na této pomocné konstrukci jsou poté linky základního řezu, arkády a klenby rýsovány, profilace jsou kresleny od ruky. V půdoryse je zaznamenáno maximum informací o stavbě: pilíře hlavní lodi a chóru obsahují na protilehlých stranách přípory a profilace oblouku arkády, většinou je naznačen i sokl pilířů, detailně vykresleny jsou složité profilace pilířů mezi bočními loděmi, svazky přípor mezi ochozovými kaplemi, ostění oken včetně prutů, ostění jižního portálu, šnekové schodiště, atd. Zakreslena jsou žebra křížových kleneb se svorníky v odchových kaplích, jižní předsíni a ve vnější boční lodi, dvojčtou čarou jsou označeny arkády. Klenební schéma v hlavní lodi, ochozu a vnitřní boční lodi zakresleno není, kromě dvou linek meziklenebních žeber vnitřní lodi naznačujících atypické řešení této partie stavby. V exteriéru obíhá stěny a opěráky soklová římsa, na hranách zalomení vnějšího pláště kaplí jsou umístěny příporky se soklíky. Podélnou osou hlavní lodi je vedena linka, která naznačuje, že jde o ideální polovinu půdorysu chrámu. Srovnáním se stavbou je nutné konstatovat, že profilace jednotlivých článků a základní půdorysné uspořádání chrámu odpovídá skutečnosti (k některým anomáliím viz dále).

Podle způsobu, jakým byla konstruována v podkresbě východní část půdorysu chrámu (odměřovací body), je nepochybné, že autor plánu vycházel ze staršího, nám neznámého zdroje. Přejal z něj ty partie, kterými se dále ve svém plánu nezabýval a které byly již pravděpodobně neměnné, neboť byly fyzicky rozestavěny. V této souvislosti je nutné upozornit na vytvoření oblounů ve svazcích přípor na pilířích chóru směrem do ochozu (obr. 4 A, B) a větší počet přípor v mezikaplovém svazku (obr. 4 C). Atypická podoba

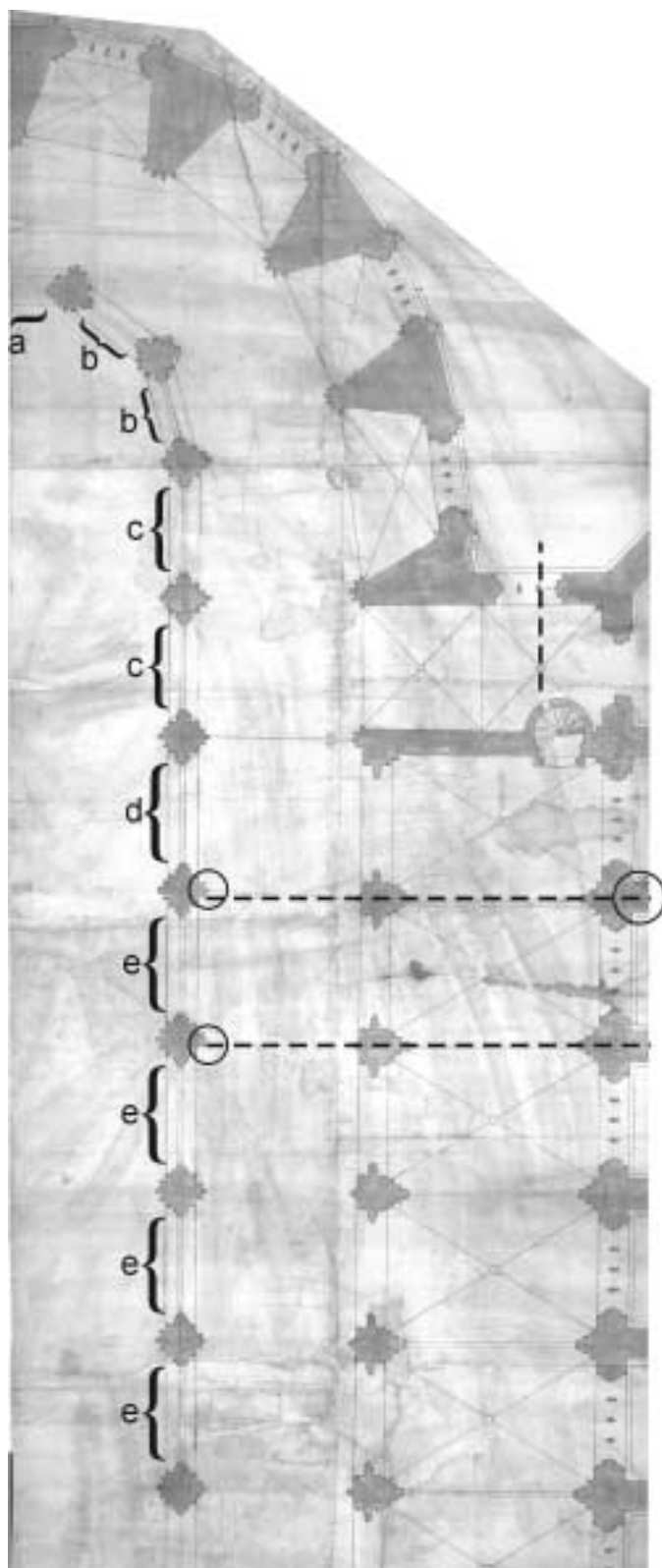
Obr. 5: Kutná Hora, chrám sv. Barbory. Detail výběhu žeber kleneb ze svazkové přípory mezi kaplemi v ose chrámu (upravená profilace žebra podle V. Mencla, foto autor, 2005).

těchto článků připouští pouze sítové schéma v ochozu. Všichni autoři, kteří se zabývali stavebními dějinami chrámu, předpokládali, že ochoz podle původního plánu měl být na bočních stranách sklenut lichoběžnými poli a v závěru, tam, kde proti arkádě chóru stojí pilíř mezikaplového věnce, systémem trojpaprsků (po vzoru Kolína nad Labem a podle skici plánu ve Starých pamětech kutnohorských od jezuita Jana Kořínka¹⁰⁾). Domnívali se, že než byla stavba před husitskými válkami přerušena, došlo jen k zaklenutí kaplí, ale prostor ochozu byl doklenut nepravidelnou sítí až v první pohusitské stavební etapě za mistra Hanuše (1483–1489). Křížová lichoběžníková pole však do našeho plánu nelze zakreslit, protože mezikaplový svazek (C) obsahuje o jednu příporu více. Na místě samém je pak zřetelné plynulé provázání přípor a žeber kleneb a kleneb ochozu a kaplí vzájemně, což vylučuje tuto dosavadní domněnku. To samé lze říci o klenbách ve tvaru jednoduchých hvězdic vnitřních bočních lodí. Navíc profilace žeber v rámci celé spodní stavby chrámu je identická: jde o žebro, jehož boční část v partii navázání na klenební kápi je specificky vykroužené¹¹⁾ (obr. 5). Domnívám se tedy, že klenby spodní partie chrámu pocházejí již z předhusitského období a že návrh jejich žeberného schéma může být starší než vídeňský plán. Při výstavbě těchto kleneb však mohlo dojít k určité modifikaci schématu, zejména v partiích ochozu, kde se průběh žeber neváže na přípory.

Obr. 6: Kutná Hora, chrám sv. Barbory. Stávající půdorys chrámu, černě označené části pocházejí z předhusitské stavební etapy (cca 1388–1420). Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, Sběrka map a plánů, inv. č. 992/10.249.

Vídeňský plán pravděpodobně vznikl pro rozšíření chrámu na jižní straně o vnější boční loď a pro vybudování tribuny ve východním poli této loď přístupnou šnekovým schodištěm.¹²⁾ Na severní straně obráceně směrem k městu se pracovalo rychleji, zřejmě již v této době společně s chórem a ochozovými kaplemi byl vybudován jakýsi nepravý transept obsahující předsíní a sakristii (obr. 6). Autor při tvorbě plánu pro jižní stranu měl tedy asi dostatečně volný prostor. Nejprve zamýšlel oddělení obou bočních lodí pouze oblou příporou, jak je patrné z podkresby, kde je tento detail zakreslen v ose arkády na severním konci příčky se šnekovým schodištěm (viz. obr. 3). Ve finálním rysu však zvolil složitě profilovanou arkádu stejně širokou jako v hlavní lodi doplněnou příčnými arkádami mezi jednotlivými poli boční lodi. Důvody této změny a neobvyklá podoba piliřů mohou mít povahu ryze formální a slohovou,¹³⁾ je však možné, že jde o změnu vyloženě koncepční. Nad arkádami dělicími boční loď bylo totiž možné vybudovat o patro výše okenní stěnu, na meziklenných arkádách vnější lodi úžlabí. V podkroví severní vnější lodi se v nadezdívkách meziklenných arkád skutečně dochovalo několik kamenných žlabů, které mohou být již předhusitského původu.¹⁴⁾ Není tedy vyloučeno, že ono charakteristické rozšíření chrámu o tribuny v patře, které realizoval po roce

Obr. 7: Kutná Hora, chrám sv. Barbory. Schéma zakreslení některých anomálií ve vídeňském plánu: písmena a – e označují rozdílnou šířku arkád chóru a hlavní lodi, čárkovaně je zakresleno vyosení východního okna předsíně a nesoulad příčných os piliřů arkád hlavní lodi a vnější boční lodi (zakreslil A. Pospíšil, 2005).

1512 Benedikt Ried, mohlo být připraveno již před husitskými válkami autorem vídeňského plánu.

Svatobarborský plán z vídeňské Akademie nebyl dosud v literatuře takto podrobně analyzován. Vysloveno bylo několik hypotéz, například o starším, zřejmě prvotním plánu

obsahujícím již síťovou klenbu v ochozu, o stáří kleneb spodní části chrámu nebo o zamýšleném trojlodí v patře při projektování spodního pětিলodí, což je v zásadním rozporu s dosavadním pohledem na stavební vývoj chrámu. Tyto hypotézy a některé zřetelné anomálie v rysu, tj. rozdílná šířka arkád chóru a hlavní lodi, vyosení východního okna jižní předsíně oproti jižnímu klenebnímu poli předsíně či vzájemný nesoulad příčných os pilířů arkád hlavní lodi a vnější boční lodi (obr. 7), se stanou předmětem dalších podrobných srovnání v rámci stavebněhistorického průzkumu chrámu. Stejně tak bude zvažována přesnější datace a možné autorství plánu v širším hledisku původního stavebního konceptu a jeho proměn v průběhu dlouhodobé výstavby chrámu. Již nyní je však jisté, že analýza vídeňského plánu sv. Barbory umožňuje odhalovat nebo případně potvrdit řadu skutečností, které ve svém důsledku patrně povedou k zásadnímu přehodnocení stavebního vývoje jednoho z nejvýznamnějších středoevropských gotických chrámů.

POZNÁMKY

- 1) O. Kletzl, Planfragmente aus der deutschen Dombauhütte von Prag in Stuttgart und Ulm, (Veröffentlichungen des Archivs der Stadt Stuttgart 3), Stuttgart 1939, s. 2, se domníval, že svatovítské plány se do Vidně dostaly v souvislosti s Václavem Parlěrem, který byl kolem roku 1400 povolán ke stavbě svatoštěpánské jižní věže. Naposledy se R. Němec domníval, že se tak událo v souvislosti s mistrem Petrem z Prachatic, autorem plánu 16 817, po roce 1407. Srov. R. Němec, Peter von Prachatic als Urheber des Wiener Planes Inv. Nr. 16 817, Eine Typus- und Motivanalyse, in: *Ars* 37, 1-2/2004, s. 93-111. Tento údaj datuje svatobarborský plán ante quem.
- 2) H. Tietze, Aus der Bauhütte von St. Stephan II., in: *Jahrbuch der Kunsthistorischen Sammlungen in Wien. Neue Folge*, 5, 1931, s. 162.
- 3) O. Kletzl, Planfragmente, o. c. v pozn. 1, s. 2-3, 47, 97, 116.
- 4) H. Koepf, Die gotischen Planrisse der Wiener Sammlungen, Wien - Köln - Graz 1969, s. 15, 38, 57. Černobílý obrázek publikován ve velikosti 120 x 50 mm. Za poskytnutí katalogu k delšímu studiu děkuji R. Němcovi.
- 5) V. Kotrba, Architektura, in: *České umění gotické 1350-1420*, Praha 1970, s. 84-85.
- 6) Naposledy M. C. Schurr, Die Baukunst Peter Parlers. Der Prager Veitsdom, das Heiligkreuzmünster in Schwäbisch Gmünd und die Bartholomäuskirche zu Kolin im Spannungsfeld von Kunst und Geschichte, Ostfildern 2003, s. 135 dokonce uvádí, že ke sv. Barboře nejsou staré plány známy.
- 7) Generálním projektantem opravy chrámu je MURUS s. r. o. Praha, J. Vinař. Podrobný stavebněhistorický průzkum provádí autor tohoto článku, syntézu dosavadních poznatků P. Macek. Za cenné podněty a konzultaci při analýze plánu vděčím J. Žížkovi a P. Mackovi.
- 8) Technické údaje jsou převzaty z katalogu H. Koepfa, o. c. v pozn. 4. Za podnětný rozhovor nad originálem kutnohorského plánu a za možnost jeho detailního srovnání s pražskými a vídeňskými plány děkuji H. J. Bökerovi, pořadateli vídeňské plánové sbírky.
- 9) Pro tento účel se používal speciální nástroj z kovu se zakulacenou hranou, který nezanechával barevnou stopu. V němčině je označován jako „Blindrillenstift“. O. Kletzl, Planfragmente, o. c. v pozn. 1, s. 15.
- 10) J. Kořínek, Staré paměti kutnohorské, Praha 1675, A. Stich (ed.), Nakladatelství Lidové Noviny Praha 2000, obr. č. 5.
- 11) Žebra s takto utvářeným profilem se v Čechách vyskytují pouze na stavbách autorsky připsaných P. Parlěři nebo pražské katedrální hutí (Praha, Kolín, K. Hora), viz. V. Mencl, Tvary klenebních žeber v české gotické architektuře, *Zprávy památkové péče* 11 a 12, 1952, s. 278. Tento specificky utvářený profil žebra se jeví tvarově nepokročilejší v Kutné Hoře, v sousední kapli Božího Těla, kde žebro s bočním vyžlabením se v klenbě projevuje pouhým obloukem.
- 12) K průzkumu interiéru této části stavby viz. B. Altová - J. Alt - J. Sommer, Kaple sv. Františka Xaverského v chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře, *Zprávy památkové péče* 54, 1994, č. 7, s. 222-227.
- 13) D. Líbal se správně domníval, že jednoduché členění těchto pilířů směrem do boční lodi navazuje na severní straně na nečleněnou zeď sakristie. V profilacích pilířů do vnějších lodí viděl tvaroslovi krásného stylu a za tvůrce označil Jana Parlěra v analogii na jeho činnost na svatovítské věži v Praze. D. Líbal - P. Macek - P. Zahradník, Kutná Hora, Chrám sv. Barbory, Přípravná etapa průzkumů, strojopis, Kutná Hora 1996, s. 9 a 12.
- 14) Na žlaby poprvé upozornil P. Macek, o. c. v pozn. 12, s. 25. V této souvislosti rovněž dospěl k hypotéze o uvedené koncepci, která však nebyla zatím publikována. Dokumentaci žlabů provedl A. Pospíšil, Chrám sv. Barbory, 1. etapa: Průzkum prostoru půd na úrovni prvního podlaží chrámu. SÚPP Praha, oddělení SHP, strojopis, 2001, s. 2-3.

GOTISCHER PLAN DES ST. BARBARA-DOMES IN KUTNÁ HORA/KUTTENBERG AUS DER SAMMLUNG DER WIENER AKADEMIE DER BILDENDEN KÜNSTE (NR. 16 841)

Der Plan, der den Grundriss eines Teils der südlichen Hälfte des St. Barbara-Domes erfasst, ist in Wien (Akademie der bildenden Künste, Kupferstichkabinett) unter der Nr. 16 841 hinterlegt. Von den deutschen Autoren haben ihm H. Tietze, O. Kletzl und H. Koepf die Aufmerksamkeit gewidmet, in der tschechischen Literatur wurde der Plan wohl bisher nicht publiziert, außer der kurzen Erwähnung von V. Kotrba in dem Text des Katalogs *České umění gotické* aus dem Jahre 1970. Der Plan wurde im Zusammenhang mit der verlaufenden Generalrekonstruktion des St. Barbara-Domes studiert und er wird mit der baugeschichtlichen Untersuchung, die der Autor des Artikels durchführt, durchlaufend konfrontiert.

Das wichtigste Element der Analyse des Planes ist die Analyse der Zeichnung, die sich unter dem definitiven Riss auf dem Papier befindet. Sie wird von der Kombination der Einstiche mit der Spitze eines scharfen Gegenstandes gebildet in imaginären Verkröpfungen der Schlusspfeiler des Chores, des Umgangs und des Mantels der Kapellen und der Linien, die mit einem stumpfen Gegenstand in die Fläche des Papiers unter dem größeren Teil des restlichen Risses eingepresst wurden. Es handelt sich um ein Konstruktionssystem des Autors, das er folgend als eine Unterlage für den definitiven Riss verwendet hat.

In der östlichen Partie des Domes ist der Autor des Planes von der älteren, uns unbekannten Quelle ausgegangen. Er hat von ihr die Partien übernommen, mit den er sich in seinem Plan weiter nicht beschäftigt hat, er hat sie jedoch auch mit charakteristischen Elementen übernommen, die andeuten, dass schon im ursprünglichen Plan mit dem Netzgewölbe im Umgang gerechnet wurde. Es ist eine ungewöhnliche Ausdehnung der Rundstäbe in den Dienstbündeln an den Pfeilern des Chores in der Richtung zum Umgang und der Bündel zwischen den Kapellen, der sechs Dienste beinhaltet. Aus der bisherigen baugeschichtlichen Untersuchung des Domes geht hervor, dass Netzgewölbe im Umgang und Sterngewölbe in dem inneren Seitenschiff schon vor dem Ausbruch der Hussitenkriege (1420) gebaut werden konnten, nicht erst im Rahmen des ersten spätgotischen Ausbaus (1483 - 1489), wie man bisher gemeint hat.

Der Wiener Plan entstand für die Erweiterung des Domes um das äußere Seitenschiff auf der Südseite und für den Aufbau der Tribüne im östlichen Feld dieses Schiffes, die mit einer Schnecke zugänglich war. Der Autor hat ursprünglich an die Trennung der beiden Seitenschiffe nur durch einen runden Dienst gedacht, wie es aus der Zeichnung deutlich ist. In dem finalen Riss hat er jedoch eine kompliziert profilierte Arkade gewählt, die genauso breit wie in dem Hauptschiff ist, ergänzt mit Querarkaden zwischen einzelnen Feldern des Seitenschiffes. Es wurde die Voraussetzung ausgesprochen, dass es sich um die Änderung der Konzeption handelte. Es war nämlich möglich, über den Arkaden, die beide Seitenschiffe trennen, um eine Etage höher eine Fensterwand, auf den Arkaden zwischen den Gewölben des äußeren Schiffes eine Kehle zu bauen. Diese Voraussetzung können auch steinerne Rinnen, die in den Drempeeln der Arkaden zwischen den Gewölben in dem nördlichen äußeren Schiff gefunden wurden, bestätigen. Es ist also nicht ausgeschlossen, dass diese charakteristische Erweiterung des Domes um Tribünen im Stock, die nach 1512 Benedikt Ried realisierte, schon vor den Hussitenkriegen von dem Autor des Wiener Planes vorbereitet werden konnte.

Der St. Barbara Plan aus der Wiener Akademie wurde bisher nicht so ausführlich untersucht. Außer den oben erwähnten Hypothesen sind

in dem Riss einige Anomalien deutlich, d.h. unterschiedliche Breite der Arkaden des Chores und des Hauptschiffes, die Ungleichachsigkeit des östlichen Fensters der südlichen Vorhalle gegenüber dem südlichen Gewölbefeld der Vorhalle oder das gegenseitige Missverhältnis der Querachsen der Pfeiler der Arkaden des Haupt- und des äußeren Seitenschiffes, die zum Gegenstand der weiteren ausführlichen Vergleichungen im Rahmen der baugeschichtlichen Untersuchung des Domes werden. Genauso wird eine genauere Datierung und die mögliche Autorschaft des Wiener Planes abgewogen. Es ist aber schon jetzt sicher, dass die Analyse des Wiener Planes der St. Barbara eine Reihe von Tatsachen zu enthüllen oder beziehungsweise zu bestätigen ermöglicht, die infolgedessen wahrscheinlich zu einer gründlichen Umwertung der Bauentwicklung eines der bedeutendsten mitteleuropäischen gotischen Dome führen werden.

ABBILDUNGEN

Abb. 1: Kutná Hora/Kuttenberg, St. Barbara-Dom. Der Grundrissplan ist in der Akademie der bildenden Künste in Wien unter der Nr. 16 841 hinterlegt. Die Maße des Planes sind 1950 × 800 mm; ursprüngliche Maße waren größer, weil später auf drei Seiten zur Beschneidung gekommen ist. Der Riss ist mit der verschiedenfarbigen Tusche durchgeführt, die rote Farbe ist später.

Abb. 2: Kutná Hora, St. Barbara-Dom. Schema der Zusammensetzung des großen Formats des Plans durch das Zusammenkleben aus acht Bogen Papier mit den Maßen ca 600 × 450 mm (eingezeichnet vom Autor). Ein Blatt beinhaltet das Wasserzeichen in der Form des Majuskelsbuchstabens „M“ (übernommen von dem Katalog des H. Koepfs).

Abb. 3: Kutná Hora, St. Barbara-Dom. Darstellung der Autor-Zeichnung unter dem Riss. Die Linien entstanden durch die Einpressung in die Papierfläche mit einem Metalgegenstand mit der abgerundeten Kante, die Punkte stellen die Einstiche mit der Spitze eines scharfen Gegenstandes dar (eingezeichnet vom Autor). Es wird auch die Änderung bei der Projektierung erfasst, auf dem nördlichen Ende der Trennwand mit der Schnecke ist in der Achse der Arkade zwischen den Schiffen ein runder Dienst eingezeichnet.

Abb. 4: Kutná Hora, St. Barbara-Dom. Einzeichnung des bestehenden Netz-Schemas der Gewölbe des Umganges in den Wiener Plan. Die mit Buchstaben A, B, C bezeichneten Teile haben durch ihre charakteristische Gestalt einen grundsätzlichen Einfluss auf die Rekonstruktion der Gewölbe. Ich setze voraus, dass dieses oder ein ähnliches Netz-Schema ein älterer, unbekannter Plan beinhaltete, von dem der Autor des Wiener Risses in der östlichen Partie des Domes ausgegangen ist (eingezeichnet vom Autor, 2005).

Abb. 5: Kutná Hora, St. Barbara-Dom. Detail des Rippenansatzes des Gewölbes auf dem Dienstbündel zwischen den Kapellen in der Achse des Domes. Die hergerichtete Profilierung der Rippe laut V. Mencl, Foto der Autor.

Abb. 6: Kutná Hora, St. Barbara-Dom. Bestehender Grundriss des Domes, schwarz bezeichnete Teile stammen aus der vorhussitischen Bauetappe (ca. 1388–1420). Fotoarchiv des NPÚ ÚP Praha, Nr. 992/10.249.

Abb. 7: Kutná Hora, St. Barbara-Dom. Schema der Einzeichnung einiger Anomalien in dem Wiener Plan: Buchstaben a – e bezeichnen die unterschiedliche Breite der Arkaden des Chores und des Hauptschiffes, gestrichelt ist die Ungleichachsigkeit des östlichen Fensters der Vorhalle und das Missverhältnis der Querachsen der Pfeiler der Arkaden des Hauptschiffes und des äußeren Seitenschiffes bezeichnet (eingezeichnet vom Autor, 2005).

(Übersetzung J. Kroupová)

NÁLEZ ARCHITEKTONICKÝCH FRAGMENTŮ V KOSTELE SV. BARTOLOMĚJE V DIVIŠOVĚ (PŘÍSPĚVEK KE STŘEDOVĚKÉ PODOBĚ STAVBY)

JINDŘICH NUŠEK

ÚVODEM

V případě kostela sv. Bartoloměje v Divišově (okres Benešov) se literatura dosud omezovala na konstatování, že stávající barokní budova nahradila starší objekt, zničený při požáru městečka 8. června roku 1742.¹⁾ Rekonstrukce probíhající od roku 2004 by mohla ozřejmit stavební vývoj kostela, včetně nejstarších fází. Důležitým přínosem se stal objev architektonických fragmentů, sekundárně vložených do vnitřních líců schodišť po bocích západní věže. Charakteristika fragmentů a naznačení datačních východisek představují jádro tohoto příspěvku.

Obr. 1: Divišov (okres Benešov), kostel sv. Bartoloměje. Celkový pohled na věž od severozápadu. Šipky označují část severního schodiště, v níž jsou ve vnitřním lící zdiva uloženy dokumentované fragmenty architektonických článků (foto J. Sommer, 2005).